

Dosarul nr. 2ra-559/20

Prima instanță: (Judecătoria Orhei, sediul Telenești) Gh. Popa

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Danilov, Iu. Cotruță, I. Secieru

D E C I Z I E

08 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Țigău Marian, reprezentat de avocatul Ivanov Oxana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Țigău Lilia împotriva lui Țigău Marian, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori,

la cererea reconvențională depusă de Țigău Marian împotriva Lilei Țigău, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești cu privire la determinarea domiciliului copilului minor,

împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Țigău Marian și s-a menținut hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Telenești,

c o n s t a t ă:

La 24 octombrie 2018, Țigău Lilia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Țigău Marian, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

În motivarea acțiunii, inclusiv prin cererea de concretizare a cerințelor (f.d. 40-47), Țigău Lilia a menționat că din căsătoria cu Țigău Marian, XXXXX s-a născut copilul XXXXX, iar la data de XXXXX, s-a născut copilul XXXXX.

Reclamanta a invocat că pârâtul nu participă la întreținerea copiilor minori, precum și la educarea acestora.

Țigău Lilia a solicitat determinarea domiciliului copilului minor, XXXXX, cu mama, încasarea de la Țigău Marian a pensiei pentru întreținerea copiilor minori XXXXX și XXXXX.

La data de 16 ianuarie 2019, Țigău Marian a depus cerere reconvențională împotriva Liliei Țigău, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești cu privire la determinarea domiciliului copilului minor (f.d. 19).

În motivarea cererii reconvenționale, Țigău Marian a menționat că din căsătoria cu Țigău Lilia, XXXXX s-a născut copilul XXXXX, iar la data de XXXXX, s-a născut copilul XXXXX.

Țigău Marian a specificat că dispune de condiții de trai decente, motiv pentru care consideră că domiciliul copilului minor XXXXX urmează a fi determinat cu tatăl.

Prin hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Țigău Lilia.

S-a determinat locul de trai al copilului minor, XXXXX, cu mama Țigău Lilia.

S-a încasat de la Țigău Marian în beneficiul Liliei Țigău pensia pentru întreținerea copiilor minori, XXXXX și XXXXX în mărime de 1/3 din toate veniturile lunare ale lui Țigău Marian începând cu data de 24 octombrie 2018 și până la atingerea majoratului.

S-a încasat de la Țigău Marian în beneficiul Liliei Țigău suma de 8 100 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Cererea reconvențională depusă de Țigău Marian a fost scoasă de pe rol.

S-a încasat de la Țigău Marian în beneficiu statului suma de 150 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Țigău Marian și s-a menținut hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești.

La 23 ianuarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Țigău Marian, reprezentat de avocatul Ivanov Oxana, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare.

Recurentul Țigău Marian, în motivarea recursului a menționat că fiind atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești, prin Avizul autorității tutelare din 04 aprilie 2019, a recomandat faptul că domiciliul minorului XXXXX, urmează să fie determinat cu tatăl.

La fel, recurentul a specificat că minorul XXXXX, a împlinit vârsta de 10 ani și urma să fie audiat în instanța de judecată cu referire la determinarea domiciliului acestuia cu unul dintre părinți.

De asemenea, a invocat că minorul XXXXX locuiește cu el împreună cu fratele mai mic, XXXXX și nu dorește să fie separat de fratele său.

Astfel în opinia recurentului, decizia instanței de apel este nemotivată.

La 24 februarie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către Țigău Lilia la data de 26 februarie 2020, iar de către Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești la data de 27 februarie 2020 (f.d. 198-199).

La data de 05 martie 2020, Țigău Lilia, reprezentată de avocatul Șevciuc Ana, a depus referință la recursul declarat de Țigău Marian, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 26 noiembrie 2019, însă date ce ar confirma recepționarea de către recurentă a deciziei motivate a instanței de apel, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel recursul declarat de Țigău Marian la 23 ianuarie 2020, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea din 25 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Țigău Marian, reprezentat de avocatul Ivanov Oxana a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Țigău Marian din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În speță, instanța de recurs reține că instanța de fond a fost sesizată de către Țigău Lilia cu acțiune împotriva lui Țigău Marian, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

În cadrul judecării cauzei, Țigău Marian a depus cerere reconvențională împotriva Liliesi Țigău, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești cu privire la determinarea domiciliului copilului minor.

Prin hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Țigău Lilia.

S-a determinat locul de trai al copilului minor, XXXXX, cu mama Țigău Lilia.

S-a încasat de la Țigău Marian în beneficiul Liliesi Țigău pensia pentru întreținerea copiilor minori, XXXXX și XXXXX în mărime de 1/3 din toate

veniturile lunare ale lui Țigău Marian începând cu data de 24 octombrie 2018 și până la atingerea majoratului.

S-a încasat de la Țigău Marian în beneficiul Liliei Țigău suma de 8 100 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Cererea reconvențională depusă de Țigău Marian a fost scoasă de pe rol.

S-a încasat de la Țigău Marian în beneficiu statului suma de 150 de lei cu titlu de taxă de stat.

Contestând cu apel hotărârea primei instanțe, Țigău Marian a invocat ilegalitatea hotărârii instanței de fond, inclusiv și în partea ce ține de scoaterea de pe rol a cererii reconvenționale.

Analizând argumentele apelantului în acest sens, instanța de apel a reținut că prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, adoptând o hotărâre legală, astfel temeiuri pentru admiterea apelului nu sunt.

Referitor la soluția privind scoaterea de pe rol a cererii reconvenționale depuse de către Țigău Marian, instanța de apel a considerat-o legală și corectă.

Astfel din cuprinsul deciziei recurate, rezultă că instanța de apel în motivare a reiterat argumentele reținute de prima instanță.

În acest sens, instanța de recurs menționează că în sarcina instanței de apel, în conformitate cu art. 373 din Codul de procedură civilă, revine obligația verificării circumstanțelor și raporturilor stabilite de prima instanță.

În speță însă, instanța de apel, menținând hotărârea primei instanțe, a considerat întemeiată și legală soluția instanței de fond referitor la scoaterea de pe rol a cererii reconvenționale din motivul neprezentării lui Țigău Marian și a reprezentantului acestuia în ședința de judecată, fiind citați legal.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră decizia instanței de apel ilegală din următoarele considerente.

După cum s-a stabilit, pe parcursul examinării cauzei, Țigău Marian a depus cerere reconvențională împotriva Liliei Țigău, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești cu privire la determinarea domiciliului copilului minor.

În conformitate cu art. 172 alin. (1) din Codul de procedură civilă, până la începerea dezbaterilor judiciare, pârâtul are dreptul să intenteze împotriva reclamantului o acțiune reconvențională pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială.

Din procesul-verbal a ședinței de judecată a primei instanțe din 30 mai 2019, urmează că atât Țigău Marian, cât și reprezentantul său nu au fost prezenți, fiind pusă în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa acestora, iar fiind solicitată opinia reclamantei Țigău Lilia, care a considerat oportun examinarea cauzei în lipsa lui Țigău Marian, instanța a dispus continuarea examinării cauzei în lipsa pârâtului și a reprezentantului acestuia (f.d. 71).

Însă, totodată prin hotărârea pronunțată, instanța de fond a scos de pe rol cererea reconvențională depusă de Țigău Marian.

Deci, Curtea de Apel Chișinău, judecând apelul depus de către Țigău Marian, nu a verificat respectarea de către instanța de fond a normelor de drept procedural la pronunțarea hotărârii.

La caz, urmează a fi reținute prevederile art. 269 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevăd că dispozițiile primei instanțe sau ale judecătorului prin care cauza nu se soluționează în fond se emit în formă de încheiere. Aceasta se emite în camera de deliberare în condițiile art.48.

Totodată, Colegiul consideră că la caz, urmează a fi reținute și prevederile art. 267 lit. g) din Codul de procedură, care stipulează, că instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în ședință de judecată, nu a comunicat instanței motivele neprezentării sau motivele sînt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea cauzei în absența sa, iar pîrîtul nu solicită soluționarea cauzei în fond.

Raportând prevederile sus-citate speței în cauză, Colegiul constată că instanța de judecată a dispus scoaterea de pe rol a cererii reconvenționale, deși procesul-verbal al ședinței de judecată din 30 mai 2019 conține mențiuni cu referire la faptul că s-a dispus continuarea examinării cauzei în lipsa lui Țigău Marian, nefiind înaintate careva cereri din partea pârâtului (Țigău Lilia) referitor la scoaterea de pe rol a cererii reconvenționale depusă de Țigău Marian.

Astfel nu au fost întrunite condițiile necesare prevăzute de norma procedurală pentru survenirea efectului procedural – scoaterea de pe rol a cererii reconvenționale.

Prin urmare, Colegiul constată că, soluția instanței de apel nu conține o verificare a legalității hotărârii instanței de fond și mai mult o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea deciziei recurate.

Conform art. 63 alin. (1) și (2) din Codul familiei, în cazul cînd părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinților.

Dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținîndu-se cont de interesele și părerea copilului (dacă acesta a atins vîrsta de 10 ani). În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vîrsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.)

Dat fiind faptul că copilul XXXXX a atins vîrsta de 10 ani, instanța de apel la rejudecarea cauzei urmează să țină cont și de prevederile art. 63 alin. (2) din Codul familiei.

Avînd în vedere cele menționate și ținînd cont de faptul că instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta eroarea judiciară, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Țigău Marian, reprezentat de avocatul Ivanov Oxana, de a casa integral decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Țigău Marian, reprezentat de avocatul Ivanov Oxana.

Se casează integral decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Țigău Lilia împotriva lui Țigău Marian, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori,

la cererea reconvențională depusă de Țigău Marian împotriva Lilei Țigău, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari